

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — fl. Negyedévre. 3 kor. — fl.
VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — fl. Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főtér Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

A törvénytelen gyermekekről.

Egy tragikus eseményből kiindulva, mi voltunk az elsők, kik rámutattunk, hogy milyen égbe kiáltó igazságtalanságot követnek el nálunk is, más országokban is a törvénytelen gyermekekkel.

A tragikus esemény egy öngyilkosság volt. Egy fiatal ember röpitett golyót az agyába, mert amikor keresztlevelét megkapta, kiderült, hogy törvénytelen származású és ezt a szégyent érzékeny lelke nem tudta elviselni.

A boldogtalant elhantolák és sirja fölé a feledés borult. De talán, ha a kor szelleme győzni fog, a törvénytelen gyermekek helyzete is enyhül.

Akkor mindjárt kiemeltük, hogy a törvénytelen gyermekek sorsán enyhíteni kell. Ráműtattunk arra, hogy (noha a törvénytelen árva a legelhagyottabb és legárvább a világon) az árvaházak-

ban nem veszik fel a törvénytelen származású árvákat, ami már nemcsak a humanizmussal ellenkezik, hanem irgalmatlanság és kegyetlenség.

Becsületére válik az árvaházaknak, hogy mindjárt első felszólalásunkra — egynek a kivételével — segítettek a dolgon és most már a törvénytelen árvákat is fölveszik az árvaházakba. Az az egy, amelyik elzárkózott, azért tette ezt, mert az alapítólevél nem engedi az ujitást.

Azonban nemcsak az árvaházakról és a törvénytelen árvákról, hanem általában a törvénytelen gyermekekről van szó.

Ezek minden körülmények közt árvák, még ha a szüleik élnek is. A legárvább az, akit a törvény árván hagy. A törvénytelen gyermeknek semmi, de semmi joga nincs. Születésének balsorsa elkíséri a sirig. Apjával szemben, ha tudja is, ki az apja,

a törvény eltiltja az örökösödéstől. A törvény nem szorítja rá az apát, hogy törvénytelen gyermekéről megfelelően gondoskodjék, ha nem akar. Az anyának tartásdíj fejében megítélnek valami minimális összeget. Azt az apa odadobja a gyermek számára, mint ebnek a konczot. Azontul nem tartozik semmit sem tenni az apa. Ha a fiu elzülük, ha a lány rosz utra tér, ha az anya elhal, ki törődik tovább a törvénytelen gyermekkel?

Azóta történt valami. Sajnos, nem nálunk.

A visszamaradt Oroszországban készítenek egy törvényjavaslatot a törvénytelen gyermekek érdekében. Ott már az állam gondjai alá veszi a törvénytelen gyermekeket és belátja, hogy azok is Isten teremtményei; emberi és érző lelkek, akik semmit sem tehetnek arról, hogy a világon vannak és a bűnben, amelyért

Helvécoziából.

— Erzsébet királyné emlékei. —

Terriettet, augusztus.

Vasárnap reggel van. Ragyogó szép enyhe idő. Az üde svájci levegő, a genfi tó azurkék vize, a savoyai tulsó partok szelid képe a Mont Blancnak távol fehér hócsúcsa s a sok szép festői látvány felderíti az ember lelkületét.

És mégis meghatottan írom e sorokat, mert réám is és a mellettem álló hitvestársamra is a bánatnak köde nehezült, a honfiúi fájdalomnak egy átható érzése. Egy fehér márvány szobor előtt állunk! némán mind a ketten. Engem az emberi élet minden dicsőségének mulandósága foglalkoztat, feleségem pedig csendes áhitattal törli könnyes szemét. A fehér márvány egy fehér asszonyt ábrázol, a fehér asszony pedig a mi eliratott királynénk, Erzsébet.

Ritkán láttam ily művészi szobrot, mint ezt. Már az elhelyezése is leköti az ember figyelmét. A vasuti állomástól 50—60

lépésnyire egy domboldalon terül el Terriettet temetője. Mindjárt az előtérben van felállítva a márvány szobormű, másfél méter magas talapzaton, Erzsébet királynét egy padon ülő alakban ábrázolva. Utolsó éveiben nagyon szerette ezt a vidéket Erzsébet királynénk. Sokat bolyongott egyedül, magányosan a magaslatokon s ki érte csak kellő távoból követte figyelemmel. A hol legszebb volt a kilátás a genfi tóra s a savoyai partokra, olvasgatott s aztán közbe-közbe belemerült tekintete a felséges kilátásba és gondolkozva mélyen arról-e a mit olvasott, vagy arról-e, amit érezett?

Gondolataiban így elmerülve ábrázolja e márvány szobormű a mi szeretett királynénkat. Egy darabból van kifaragva e csodálatos szép mű, a mely Ant. Chiattonne luganói mester vésője alól került ki. Nézése nemcsak a magyar emberek lelkét köti le, de az idegen is meghatottan áll meg e sokatmondó szobor előtt.

A királyné életnagyságu alakja, elhelyezése, ruházata megkapó hangulattal van kidolgozva. A művésznek kellett ismernie az élő királynét, különben nem teremtette

volna meg e tökéletes művet. A pad támlájára feltett balkarján pihen a királyné feje s arczczal a genfi tó felé fordulva, belenéz a messze és kéklő vizekbe.

Tekintete bánatos s arczán ott van nyoma a sok lelki szenvedésnek, a mely enyhét csak a messze idegenben, magányos csendes helyeken talált, kerülve a mindennapi fényt, kerülve az embereket, egyedül élve bánatának s egyedül csak a természet szépségeit élvezve. Jobb keze le van eresztve, ujjai között könyvét tartja s egyik ujjá el van mélyedve a lapok közé, oda, a hol az olvasást abbahagyta. Vállára nagy köpeny van borítva magassan álló gallérral. Féloldala szabadon van, úgy, hogy karsu deraka kilátszik a köpeny alól. Ruházata csipkeszedéssel fedve s mindenfelől finoman kidolgozva.

A szobor környezete is megfelelő az emlékműnek. Cziprus és fenyőfák s babérlombzatok, közbe a szomorú füzek lehajló ágai környezik, a fehér szobor háttérében pedig a többi siremlékek. A szobor legalsó alapzatán virágtütemények teszik összhangzóvá a szomorú képet.

A „Bika“ szálloda bérletének megszűnése miatt

az összes berendezések és felszerelések hátralévő részei u. m. kávéházi márványasztalok finom fehérre festett vaságyak, madráczok, ezüstneműek, függönyök, finom flanel takarók, paplanok, tollpárnák s. a t. úgy mint eddig d. e. 11—12. d. u. 3—6 óra közt állanak megvásárlás céljából az igen tisztelt vevő-közönség becses rendelkezésére.

Bika szálloda bérlő társaság.

eddig szenvedniök kellett, ők a legártatlanabbak.

Bejárta a hír a világot, hogy Oroszországban emancipálni akarják a törvénytelen gyermekeket. Az apa nevét viseli ott a gyermek, ha törvénytelen is. Örökösödési joga van az apával szemben is, éppen úgy, mint a törvényes gyermeknek. Az apa köteles gondoskodni a törvénytelen gyermekről és végül állami és egyéb közhivatalokban egyformán alkalmazható a törvénytelen és a törvényes gyermek is.

És ezt a hirt, amely a napokban járta be a külföldi sajtót, azért elevenítjük fel, mert hire jó annak, hogy Németországban követni fogják az orosz példát. A németek onnan veszik a jót, ahol találják. Nem bánják, ha a konzervatív, maradi Oroszország elébe került az egész civilizált világnak ebben a kérdésben. Mert most, hogy Oroszország kezdeményező lépést tett ebben az ügyben, mindenki bámul azon, hogyan lehetett eddig túrni az égbekiáltó rendszer igazságtalanságát?

A németek tehát már utánozzák a dolgot, pedig Oroszországban még törvényerőre sem emelkedett.

Vajjon eszébe jut-e a mi kormányuoknak megváltoztatni a csunya és embertelen anomáliát? Lehet, hogy eszébe jut. Sok min-

dent lehet a kormánynak szemére lobbantani, de azt, hogy teljesen elzárkóznék a humanizmus kérdései elől, még sem mondhatjuk. Oroszország fölvetette a kérdést s azon nyomban meg is oldotta azt. Hiszszük és várjuk, hogy a mi kormányunk sem marad a kérdés megoldása mögött.

Kossuth Ferenoz nyilatkozik.

Budapest, aug. 27.

(Saját tudósítónktól.) Kossuth Ferenoz egy hirlaptudósító előtt nyilatkozott a kiegyezés tárgyában és véget vetett annak az ostoba mende-mondának, hogy a függetlenségi-párt szemet fog hunyni, ha a kiegyezésben elköttyeveték Magyarország érdekeit. Kossuth tapintatos, de azért érdemben határozott. Nyilatkozata a következő:

— Persze az osztrákok szeretnék a magyar politikai életet a maguk szempontjából csak úgy hamarosan elintézni. De hát azokra a képtelen dolgokra, a miket a mai magyar lapokban is olvastam az osztrákok felfogásáról, alig érdemes szót vesztegetni. Hisz kirí belőlük a teljes tájékozatlanság. Azt hiszik, hogy mivel Széll Kálmánnak óriási számszerű többsége van, a magyar ellenzék kisebbsége tudatában tétlenül vagy gyengén fogja fogadni a kiegyezési javaslatot. Hát, hogy miképen fogják fogadni, azt most nehéz volna megmondani, mert hiszen hivatalosan a kiegyezési javaslatokat a két kormányon kívül senki sem ismeri. Ma tehát még nem tartom az időt alkalmasnak arra, hogy részletesen nyilatkozzam a jövőről, de annyit mondhatok, hogy a függetlenségi párt minden körülmények között tudni fogja kötelességét. És tévedés volna azt hinni, hogy a párt tétlenül várakozik a parlament elé terjesztendő javaslat esetleges meglepetéseire. Éppen az ellenkezőleg.

A talapzat első homoru oldalán a következő szavak vannak bevésvé.

À la mémoire

de Sa Majesté L' imperatrice et Reine Elisabeth en souvenir de ses nombreux séjours à Montreux

A magyar újságírók, mikor a berni kongresszusról visszatértek, erre felé vették utjokat s hazafias kegyeletüknek kifejezést adva, nemzeti szallaggal díszített koszorut helyeztek el Erzsébet királyné e megható szobrára — azonban ez a koszorú már nem volt ott s egy-két nap múlva érzéketlen kezek onnan elhúrtolták — vagy talán el is lopták.

A szoborra feleséggel együtt virágot akartunk helyezni, de vasárnap lévén, sehol virágot nem kaptunk. Ez annyira bántott bennünket, hogy másnap, hétfőn Lausanoséból ismét kimentünk hajón Territtetbe, virágot vittünk magunkkal s kegyeletes érülettel tettük ezt reá Erzsébet királyné szobrára.

Még a vasárnap délutánt arra használtuk fel, hogy hegyi fogaskerekű vasúttal felmentünk arra a szép magaslatra, a mely Territtet felett 1100 méter magasságban fekszik, neve Caux. E magaslaton van egy rendkívüli fényesen berendezett hat emeletes szálloda.

Gyönyörű virágágyak, ritka ültetvények s hatalmas faépítvényre készített félkörű sétánnyal, amely magaslatról messze vidékre nyílik pazar kilátás s a melyről imponáló hatást tesz az ember lelkületére a távol égnek meredő, hóval borított Mont-Blanc.

Ezt a helyet szerette nagyon a mi királynénk s ezen a vidéken való tartózkodásakor állandóan e magaslaton lakott. Részére, a hatalmas szállodához egy külön angol rendszerű lakosztályt építettek, fejedelmi pazar és kényelmes berendezéssel, külön be és feljárókkal márvány lépcsőkön.

Összejárták e szép helyiséget, áhitatos érülettel szomoruan tapasztalva, hogy a hol egykoron a mi bánatos királynénk zaklatott lelke megpihent: ott most érzéketlen idegeknek s mérik szemükkel végig azokat, a kik e berendezést kegyelettel bálmulják. Terített emlékezetes szobrával ellátott levelezőlapot küldöttem el, többnyire hölgyeknek mintegy hatvan darabot, azon hiszemben, hogy a kik megkapják, szívesen őrzik meg ez emléket, a melynél kedvesebbet úgy sem küldhetünk volna. A szober talpazatából felszedtem még néhány formás csinos kavicsdarabot. Elviszem haza, e reánk kegyeletes nap emlékéül.

Dr. Barnabás Béla.

Mi minden eshetőségre el vagyunk készülve és a függetlenségt párt teljesen szervezve és felfegyverkezve megy bele az ősi jelentős ülészakba. És ha hazánk érdekeinek bármi sérelmét fogja látni, a pártot semmiféle számszerű többség vissza nem tarthatja attól, hogy minden lehető eszközzel is megvédje Magyarország jól megfontolt érdekeit.

Ezután a nyilatkozat után a bécsi és budapesti félhivatalosak talán nem fognak már napról-napra teljes hetykeséggel odanyilatkozni, hogy a magyar képviselőházzal el lehet fogadtatni bármit és hogy tisztára a Reichsrathon mulik a kiegyezés sorsa, akármi is lenne ennek tartalma.

Lesz-e önálló vámterület?

Egy bécsi lap a kiegyezésről.

Budapest, aug. 27.

(Saját tudósítónktól.) A bécsi „Information“ ma érkezett száma a következőket írja: „Magyar szabadelvű körökből: Itteni mérvadó politikai körökben azzal a kérdéssel foglalkoznak, vajjon a végleges kiegyezés Ausztriában a 14. §. alapján — tehát parlamentáris tárgyalás nélkül — keresztül vihető volna-e? Az a tény, hogy most, mikor a kiegyezési tárgyalások a két kormány között már befejezésükhöz közelednek és már nincs veszély, hogy legalább a kormányok meg ne egyezzenek, a 14. §. ismét kísért, gondolkodóba ejteti az embert. Ha az osztrák politikai helyzetet nézzük, könnyen kitalálhatjuk, hogy ki akar ismét a 14. §. alkalmazásában mentséget keresni.

A csehek megint obstrukcióra készülnek, vagy legalább fenyegetnek vele; ilyen kilátás mellett az osztrák minisztereknek a 14. §-sal kell számolniok. Ha azonban a cseh-obstrukció fenyeget, vagy a cseh kívánságok teljesítése esetén a német obstrukció elmaradhatatlan volna: a kiegyezés most is mint ez előtt a levegőben lóg és a kormányok, melyek valahára befejezték a tárgyalásokat, előlről kezdhetik. De kétes, hogy lesz-e eredmény, mert a kiegyezés a 14. §-sal keresztül nem vihető.

Ezzel a közjogi helyzettel az osztrák államférfiaknak tisztába kell jönniök valahára, mert sohasem fog teljedni az a reményük, hogy akadhatnak magyar államférfiak, kik képesek volnának az 1867. XII. törvényzikket kijátszani.

Ha Ausztria a kiegyezést most nem akarja, vagy nem tudja parlamentáris uton elintézni, csak egyetlen megoldás marad: az önálló vámterület.“ — Ez okos beszéd, de igaz is legyen.

A főmérnökne regénye.

Budapest, aug. 27.

(Saját tudósítónktól.) A női sziv beláthatatlan mélységébe veti világát az a feltűnést keltő bűnyű, a melylyel már hetek óta foglalkozik a budapesti államrendőrség. Egy jómódban élő, előkelő állású uri asszony, aki már tul volt az első fiatalaságon, beleszeretett egy alig tizennyolcz esztendő, teljesen műveletlen gyermekemberbe és ezért a szerelméért fölládozta házi tűzhelyét.

Furfangos módon eltávolította a fővárosból férjét, ez idő alatt pegig kifosztotta lakását és két fiát magával véve, megszökött kedvesével.

Wagner János Ganz-gyári főmérnök felesége, született Lütgen Katalin a megtevédt asszony. Néhány év előtt kerültek Németországból a fővárosba, mikor a Ganz-gyár a férjét főmérnöknek hívta meg. A Batthyányi utca 61. számú házban béreltek lakást és ott éltek két gyermekükkel, a 13 esztendő Eckharddal és a 12 éves Jánossal.

Körülbelül egy esztendővel ezelőtt a családi boldogságot váratlanul megzavarta a sors.

Ugyanabban a házban, egy földszinti kis lakásban lakott Janda Katalin takarító, a kinek egy alig pelyhedző állu, 18 esztendő fia volt. Jandánét többször felhívták Wagnerékhez segíteni a takarításhoz és Wagneré ily módon megismerkedett Janda Károlyval, a ki a közuti vaspálya-részvénytársaság szolgálatában állott, mint váltóállító.

A harminczöt esztendő, magas, nyulánk, széke német asszony halálosan bele-szeretett az ifju erőteljű duzzadó, egészséges, szép szál fiuba. És a siheder gyermekembert egészen elkápráztatta ez a nem várt boldogság. Benső szerelmi viszony fejlődött közöttük, amely egészen hatalmába ejtette az asszonyt. Hogy minél gyakrabban és feltűnés nélkül találkozhassék vele, férjének, a kinek sejtelve sem volt a dolgok állásáról, elkezdett példálózni, hogy jó volna a fiuk mellé nevelőt venni.

A férj gyanútlanul hozzájárult a tervhez és egy szép napon beállított Janda Károly, a villamos vasuti váltóállító Wagnerékhez, mint nevelőt. A szerelmes asszony ilyen furdangos módon eszelte ki, hogy kedvesét odavehesse. Az ifju legény ugyan irni, olvasni is alig tudott, de ezért férjének bölcsészethallgatónak mutatta be.

A múlt hónap utolsó napján Wagner főmérnök táviratot kapott egy bajorországi városkából, a hol édesanyja lakik a melyben értesítették, hogy édesanyja haldoklik, utazzék rögtön. A megrémült férj rögtön szabadságot kért és elutazott. A bajorországi kis városkába megérkezve, a pályaudvaron legnagyobb csodálkozására látta, hogy édes anyja teljes egészségben várja őt a vonatnál. Ekkor aztán kiderült, hogy a főmérnök édes anyja pedig Budapestről kapott táviratot, amelyben fia értesíti, hogy fontos ügyben meglátogatja.

Wagner természetesen rosszat sejtett és a legközelebbi vonattal visszatért a fővárosba. E hónap 5-én érkezett meg és egyene en a lakásába sietett. Legnagyobb rémulétre azt tapasztalta, hogy felesége, két fia és a nevelő eltűntek, a lakás pedig ki van fosztva. Rögtön jelentést tett a főkapitányságon, a hol Székely V. Ede segédfogalmazót bízták meg a nyomozás vezetésével.

A nyomozás folyamán a dedektívek számos olyan bizonyítékot szereztek be, a melyek azt igazolták, hogy a váltóállító lett nevelő édesanyja, Janda Katalin, a székevényeknek büntársa volt. A gyanu alapján Székely segédfogalmazó tegnap estefelé dedektívjeivel váratlanul meglepte Jandánét lakásán és házkutatást tartott nála. Ekkor aztán kétségtelenül beigazolódott, hogy a gyanu alapos volt.

Számos olyan holmit találtak, a melyek Wagner János tulajdonát képezték. Téli kabátot, fehérneműket, ruhadarabokat és értéktárgyakat adott kedvese anyjának a főmérnöknek elszökése előtt. Az asszonyt rögtön letartóztatták és a főkapitányságra vitték.

Székely segédfogalmazó hosszas kihallgatás alá fogta és az asszony bevallotta, hogy tudja a székevények rejtekhelyét. Wagner Jánosné Genfben időzik kedvesével és két fiával. A Grand Hotel Pa-

ris-ban lakik Wolf Erzsébet családja név alatt.

A főkapitányság eme vallomás alapján rögtön táviratilag kérte a genfi rendőrségtől a székevények letartóztatását, válasz azonban ma délig még nem érkezett.

Janda Katalint lopás miatt előzetes letartóztatásba helyezték.

SZÍNHÁZ.

A délibábok hazája Debreczenben. Szana Tamás, az Uránia színház igazgatója tegnap adta be kérvényét a városi tanácshoz; a délibábok hazájának előadására szeptember 20-tól 22-ig átengedni kéri a színházat. Az Uránia színház érdemes igazgatója kifejti beadványában, hogy a két debreczeni szerző: Lovász János és Haranghy György ez ideig még azt a kiadást sem kapták meg, a mit ők tettek a délibábok hazájára. Nem pedig azért, mert a pervez izlésű fővárosi közönség nem nagyon lelkesedett Debreczenért, a délibábok hazájáért. Ugy reményli Szana Tamás, hogy a debreczeni előadás fog némi tiszteletdíjat hozni a két szerzőnek. A kérvényt a tanács egyik legközelebbi ülésén veszi tárgyalás alá és kétségtelenül megadja az engedélyt a kért három előadásra.

Kitatarozták a színházat. Egész nyáron keresztül szorgos munka folyt a Kossuth-utcai muzsacsarnok belsejében. Kőművesek és asztalosok sűrűtek-forogtak a világot jelentő deszkákon. Kifestették az öltözőket, rendbehozták a földszint nagyon is szármalmas állapotban levő folyosóit. Rendbehozták azonkívül a földszint és páholszékeket is. Az októberi szezonnyitás mindent teljesen rendben fog találni a színházban.

UJDONSÁGOK.

A kivilágított Debreczen.

Előkészületek a Kossuth-ünnepre.

Debreczen, augusztus 28.

(Saját tudósítónktól.) A Kossuth-ünnep kivilágítási albizottsága tegnap délután ülést tartott a városháza nagytermében, melyen a szeptember 16-iki kivilágítás részleteit beszélték meg. — Alapos és gondos tanácskozás után hatalmas programot dolgozott ki a bizottság, a mely fényes megnyitója lesz a Kossuth-ünnepségeknek.

A bizottsági gyűlésről tudósítónk az alábbiakat jelenti.

A gyűlés délután három órakor kezdődött.

Jelenvoltak: Körner Adolf elnök, Podolszky Béla máv. műhelyfelügyelő, Magoss György tb. főügyész, Publig Ernő, Nagy Sándor dr., Koncz Ákos, Horkay Lajos, K. Tóth Sámuel, Dávidházy Kálmán, Frohner Géza, Gyöngyössy Viktor, Biczó Gyula, Szathmáry Zoltán, Szentmiklóssy József, Sipos Béla.

A kivilágítás első része a határtüzek gyújtása lesz.

Elhatározták, hogy a *Busahalmán*, a *Nagy Sándor* halma, a *Mikepércs* melletti uton, a *Pallagon*, azonkívül a *Hortobágyon* két helyen gyujtanak örömtüzet vegyi szerekből.

A tüzeket mezőőrök fogják gondozni.

A város belterületének kivilágítására Koncz Ákos által fogalmazott lelkes felhívásban kéri fel a közönséget a bizottság. A középületek, mint a városháza, megyeháza és a színház gáz- és villany transparentekkel lesz kivilágítva. A színházat Gyöngyössy Viktor műszaki felügyelő fogja művésziesen kivilágítani.

Nagyon szép a városháza kivilágításának terve, a melyet Gyöngyössy Viktor készített és Körner Adolf elnök mutatott be. A homlokzat gáztransparentekkel lesz megakva. Középen lesz az ország és a város címere. Alant ez a két szám:

1802—1902.

A városháza előtt római és görög gyertyák lesznek felállítva. Az összes gázlámpák és kandeláberek nemzeti színű lobogókkal lesznek feldisztatva. Valamennyi teljes lánggal fog égni a kivilágítás kezdetétől esti 7 órától. A kivilágítás legimpozánsabb része a lampionos menet lesz.

Amenet a városházától indul el és a vasuti indóházig megy. Innen visszafordulva a Varga-, Batthyányi- és Kossuth-utcán a városháza elé tér vissza a menet. A menetben való részvételre felkéretnek az összes debreczeni egyletek és társulatok. A menetet a 13 öreg honvéd vezeti s az egyletek zászlóik alatt sorakoznak. A lampionos menet vezetésére bizottságot választottak, a melynek tagjai:

Podolszky Béla, Boczán Elemér, dr. Tóth Mihály, Publig Ernő, Mórnicz Pál, Than Gyula, Szentmiklóssy József, Szathmáry Zoltán, Székely Imre, Tóth Kálmán, Koncz Ákos, Kozma László, dr. Szalay Béla, Mácsay László, dr. Magoss György, dr. Varga Lajos, Horkai Lajos, Szabó József, Nánási Lajos, Nagy Sándor, Somossy László, Sesztina Jenő, Dávidházy Kálmán, Biró Gyula, Blaskovics Mihály, Horváth János, Zoltai Lajos, Frohner Géza, Garda Dezső, Görömbey Péter, Vetéssy Béla, Hauer Bertalan, Kovács Kálmán, Pavlitzsa János és Csurka István.

A bizottság elnöksége az egyesületeket és a kollegium ifjúságát hivatalos átiratban kéri fel a lampionos menetben való részvétel végett.

A kereskedelmi és iparkamara ünnepe.

Vendégek jelentkezése.

Debreczen, aug. 28.

(Saját tudósítónktól.) A debreczeni kereskedelmi és iparkamara székház-avató ünnepe s a kamarai kongresszus előkészítése mondhatni az egész országot foglalkoztatja. Különösen kamarai székhelyeken nagy az érdeklődés az ünnepség iránt, melynek sulya és fontossága igen jelentékeny. Egymásután érkeznek jelentések az ünneprendezőbizottság elnökségéhez. A jelentkezett vendégek névsorában kiválik Láncozy Leo, a budapesti kamara elnöke, aki Fritz Péter kamarai titkárral jön Debreczenbe. Képviselve lesz — mint már jeleztük — valamennyi kereskedelmi és iparkamara. Érkező vendégeink magukkal hozzák családjaikat is. Eddig a következők jelentették be érkezésüket Szávay Gyulánál,

a kereskedelmi és iparkamara titkáranál:

Budapesti kamara: Lánzy Leo elnök, Fritz Péter titkár.

Aradi kamara: Kristyoni János, dr. Marschal J., Insitótris Kálmán.

Fiumei kamara: Sinquniat F. titkár.

Győri kamara: Schlichter Lajos alelnök, Szendrői Mór titkár. Meller Ignác beltag.

Kassai kamara: Deil Jenő titkár.

Kolozsvári kamara: Gainán Zsigmond titkár.

Miskolci kamara: Radvány István elnök, Szentpály István dr. titkár.

Nagyvárad kamara: Huzella Gyula elnök, Sarkadi Lajos dr. titkár.

Pécsi kamara: Kindl József alelnök, Hoffmann Lajos alelnök, Záray Károly dr. titkár.

Szegedi kamara: Szarvady Lajos elnök, Kulinyi Zsigmond titkár.

Temesvári kamara: Veit Ede elnök, Mága János titkár.

Megdobált gyorsvonat.

Debreczen, augusztus 28.

(Saját tudósítónktól.) A Budapestről este fél 7 órakor Debreczenbe érkező gyorsvonat komoly veszedelemben forgott tegnap H. Szohoszló és Kaba között. Nyílt pályáján valóságos közápor zudult a robogó vonatra, a mely a veszedelmes ostromot szerencsére komolyabb következmények nélkül állotta ki. Az esetről tudósítónk az alábbiakat jelenti.

Kevéssel hat óra előtt indult el a gyorsvonat a kabai állomásról és nem sokára teljes gőzerővel robogott Szoboszló felé. A nyílt pályán egyszerre hatalmas közápor zudult a vonatra. — Ökölnyi nagyságu kődarabok zudultak a kocsikra. Két-három kődarab teljesen keresztül törte az első osztályu kocsik átellenes ablakait. Az utasok riadtan ugráltak fel a közáporra, a mely azonban pár másodperc után elcsendesedett. Csupán a véletlennek köszönhető, hogy emberéletben nem esett kár.

A gyorsvonat kalauza, a mint a vonat a szoboszlói állomáson megállott, jelentést tett az ostromról az állomásfőnöknek, a ki viszont a szoboszlói csendőrsöt értesítette az esetről. Valószínű, hogy éretlen suhancztréfa rejtőzködik a közápor megett, a mely azonban igen könnyen végzetes kimenetelű is lehetett volna.

* **Személyi hírek.** Eröss Lajos theologiai tanár szabadságáról visszatért. — Jenei Miklós tiszteletbeli kapitány hazaérkezett. — Tolnay Kornél máv. üzletvezető tegnap délután a szerencsi vonalon szemleutrá utazott.

* **Kossuth-ünnep Hajdunánáson.** Hajdunánás képviselőtestülete legutóbbi közgyűlésében Brassay Károly gimnáziumi tanár indítványára egyhangu lelkesedéssel elhatározta, hogy Kossuth Lajos születésnapjának százados évfordulóját megünnepelje a czéltől szeptember 11-én diszközgyűlést tart. Együttal pedig pártkülömbőség nélküli fényes emlékünnepelet rendez, melyre népszerű országgyűlési képviselőjét, Rákosi Viktort is meghívja. Az ünnepély program-

jának megállapítására s az emlékünnepe rendezésére bizottság küldetik ki, melynek elnöke Csohány László polgármester, tagjai pedig id. Kovács László, Brassay Károly, dr. Nagy Gábor és Gyulay Sándor.

* **A tabla elnökei itthon.** Bernáth Elemér, a debreczeni ítélőtábla elnöke szombaton érkezik haza Sáros-Daróczról, hol nyári szabadságát töltötte. Ugyanekkor tér vissza Szeghő István tanácselnök is Mária-Bernyőről.

* **Végh Gyula Aradon.** A debreczeni rendőrség tb. főkapitánya, a vidéki rendőrség tanulmányozásával tölti négyheti szabadságidejét. Végh Gyula hétfőn Aradon volt, hol Sarlot Domokos kalauzolása mellett az ottani rendőrség bünygyi osztályának és bejelentési hivatalának rendszerét és ügykezelését tanulmányozta. Aradról tegnap Temesvárra utazott a tb. főkapitány.

* **Debreczeni iparosok a nagyvárad kongresszuson.** Az ipartestületek országos kongresszusa ez évben tudvalevőleg Nagyváradon lesz. A kongresszus idejét a fővárosi központ október 19. és 20-dik napjaira tűzte ki. A debreczeni ipartestület előjárósága az elnökség kiküldöttein kívül öt taggal képviselteti magát a kongresszuson, melynek tárgysorozatán több előterjesztést is tesz. Ezek közül igen érdekes egy régen vajudó dolog, az iparkiallitások alkalmából rendeztetni szokott tárgycsicsjétékoknak megadóztatása, a mely ellen a debreczeni ipartestület akció indítását kéri.

* **Az új vasuti áruraktárak.** Bontják, bontogatják már szorgalmasan a provizóriumot, azt a pár hét alatt összeütött kis állomási épületet, amelynek egy évig dicső szerepe volt, most pedig szerényen meghuzódik a mellette emelkedő gyönyörű palota-tömb mögött. S kezdik bontogatni a régi áruraktárakat is. Az új raktárak területe 200 méter hosszúságban 28,000 négyzetméter lesz, s az alapozási munkálatok már megkezdődtek. A terv szerint ez őszön még készen kell lenni a raktár felének, téglafalal körülvéve. A régi állomást ha lebontják, helyén azonnal alapozni kezdik az új gyorsáruraktár épületét.

* **A közigazgatási tanfolyam tápintézete.** A debreczeni községi közigazgatási tanfolyam internátusának helysége ez ideig a Kovács kaszárnyában volt. Itt nyert elhelyezést negyven hallgató. Weszprémy Zoltán, a tanfolyam igazgatója tegnap kérvényt adott be a városi tanácshoz, a melyben azt kéri, hogy a már két éven át használt helyiséget engedje át ismét díjmentesen. A tanács legközelebbi ülésén foglalkozik az igazgató kérelmével.

* **Új iparossegédek.** A szezon mindenütt holt, pihen az ország sorsát intéző nagy gépezettől lefelé minden, a legapróbb organizmusig. A debreczeni ipartestület előjárósága például havonta átlag 40—50 segédet avat fel. Most itt is leesett ez a szám. A testület ugyanis augusztusban csak tizenhatsz új segédnek állított ki oklevelet.

* **Tűzkárosultak kérelme.** Felső-Balázsfalva községet az elmúlt napokban tűzvész pusztította el. Romba dőlt, füstös, kormos falnak maradtak csupán a nemrég még virágzó falu helyén. Kualesz alispán tegnap megkereste a városi tanácsot, hogy pénzsegéllyel gyámolítsa a szerencsétlen községet. A kérvény a tanács elé kerül.

* **A debreczeni áll. főreáliskolában** a beiratások szeptember hó 1, 2 és 3-ik napjain délelőtt 8—12 óráig tartatnak meg. A beírásnál bemutatandó: 1. A keresztlevél vagy anyakönyvi kivonat. 2. Az előző évi bizonyítvány. 3. Az újraoltási bizonyítvány. A beírási díj 9 korona 70 fillér. Az egész évi tandíj 48 korona. Az izraeliták évi 8 korona vallásandiját is fizetnek. A rendkívüli tantárgyakért fizetendő: Gyorsírásért és francia társalgásért évi 12 korona, az énekért évenként 4 korona. A tandíjak félévénként előre fizetendők. Az állami 48 korona tandíj negyedévénként is lefizethető. A javító vizsgálatok augusztus hó 29., 30. és 31. napjain fognak megtartatni. Azon tanulók, akik javító vizsgálatot folytattak, jelentkezzenek augusztus 29-én délelőtt az igazgatósági irodában. Az igazgatóság.

* **Egy német tanár köszönete Debreczennek.** Az elmúlt július hónapban egy berlini egyetemi tanár: Napolszky Staniszlau dr. Debreczenben járt. Meglátogatta Debreczenünket s a polgármester jóindulatát kérte ki debreczeni tartózkodása alatt. A polgármester szívesen fogadta a német tudóst és kikalauzoltatta a Hortobágyra is. — Napolszky doktort elragadta a sik magyar pusztá fenséges volta s hatalmas impressziókkal eltelve tért haza Berlinbe. És a mint haza érkezett, első dolga volt megköszönni a szíves magyar debreczeni vendégszeretetet. — Levelet irt a városi tanácshoz, a melyben áradozva dicsóiti a magyar pusztát és a magyar szíveséget. Jól esik nekünk a német tudós udvariassága, de még jobban szeretnénk, ha személyes tapasztalatai alapján elmondaná honfitársainak, hogy az ellenünk szított gyűlölet hazugságon alapul — s hogy ép olyan kultur nemzet vagyunk, mint a többi művelt náczió.

* **Steinacker Sándorné temetése.** Steinacker Sándor pénzügyi számtanácsos nejét nagy részvét mellett temették el tegnap. A temetés az ág. ev. egyház szertartása szerint, a nagyerdei firdőháztól történt. A megboldogultnak hült tetemeit a bánatos család és nagy résztvevő közönség kísérte ki a Kossuth-utcai temetőbe. A nagy csapással sujtott család iránt városzerte általános a részvét.

* **Dr. Szász Adolf** fogorvos pöstyéni nyaralásáról hazaérkezett s ma kezdi meg prakszistát. Rendelő órái: délelőtt 9—12, délután 3—5 óráig.

* **A fosztogató rendőr.** Városzerte élénk feltűnést keltett tegnapi közleményünk, melyben egy rendőr állítólagos rablásáról adtunk hírt. Mile Pál rendőr fogalmazó, ki a nyomozást nagy eréllyel vezeti, tegnap egész nap az ez ügyben behívott tanúk kihallgatásával volt elfoglalva. Az eredmény eddig nagyon kétséges. Nagy baj, hogy Modra Béla, a vádló ittas állapotban volt s nem emlékszik tisztán az eset minden részletére. A nagy sötétségben nem tudta jól megjegyezni a rendőr arcát s mikor a gyanúsított rendőrt szembesítették vele nem merte határozottan ráfogni, hogy ő a tettes, csak annyit mondott, hogy az alakja és arca nagyon hasonlít megtámadójához.

Ugyanazon éjjel a külső vásártéren lévő bőrkereskedők sem tudtak mondani olyan jelentősebb momentumot, melyre a vizsgálat folyamán támaszkodni lehetne s melynek alapján a gyanúsított rendőrt le kellene tartóztatni. Ezekkel a vádakkal szemben áll a rendőr tagadása, a ki folytonosan ártatlanságára hivatkozik úgy, mint a ki maga sem tudja, hogy került a csávéba. A vizsgálat mindazon által tovább folyik s nem lehetetlen, hogy kellő bizonyítékok hiányában be is szüntetik.

*** Pályázat hivatali állásra.** A debreczeni pénzügyigazgatóságnál hivatali állás jött üresedésbe, melynek javadalmazása 500 korona törzsfizetés, 140 korona lakbér és 60 korona ruhailletmény. A pályázók közül, akik állami szolgálatban vannak, felettes hatóságuk, akik ily szolgálatban nincsenek, azok az illetékes főispán útján nyujtsák be folyamodványukat a pénzügyigazgatóhoz. Altisztek előnyben részesülnek.

*** Szépitik a szabadság-szobrot.** A szabadság-szobor tulajdonképpen még nem volt kész leleplezésekor. Hiányoztak az emlékműről azok a csiszolások, melyek fényt és színt adnak az alaknak. Hirman érzőntő ember most végzik a csiszolási munkálatokat; állványokkal, lepellel vették körül a szobrot s simítják, bronzirozzák azt. Pár nap múlva tehát új köntöse lesz a szabadság-szobornak.

*** Tegnap halottak.** Az anyakönyvi hivatal a következő halálozásokat jegyezte be tegnap: Popán Anna róm. kath. 1 hónapos, Steinacker Sándorné ág. ev. 55 éves, Bekó Erzsébet ev. ref. 6 hónapos, öz. Gyalai Istvánné ev. ref. 84 éves, Burai Ferencz ev. ref. 22 hónapos, Ujvári László ev. ref. 13 napos, Farisa Ilona gör. kath. 21 éves.

*** Tartalékosok figyelmébe.** A tartalékosok jelentkezési szabálya egy újabb módosításon ment keresztül. E szerint minden közöshadseregbeli vagy a honvédségnél szolgált tartalékos, tényleges szolgálatának teljesítése, vagy a fegyvergyakorlat letöltése után ezentul nem 14, hanem nyolcz napon belül tartozik jelentkezni a hatóságnál.

*** Utazás egy katonai sürgöny körül.** A debreczeni 39-ik gyalogezred rezervistáinak „sürgöny” jött vasárnap este, hogy azonnal induljanak Mária-Radnára, a lippai csataözpontot színhelyére. Ez a sürgöny olyan fogás volt katonák részéről, mint a szinpadai bonyodalmak megoldására beállított deus ex machinák bármelyike. Ugy áll a dolog, hogy a *temesvári hadtestparancsnokság teljesen megfeleltetett arról a 456 vitézről*, a kik itt vártak Debreczenben napokig a menetparancsra. — Mildner Rajmund őrnagy még vasárnap sem kapott értesítést Temesvárról. A gyakorlat pedig tizenöt napos csak, a melyből itthon tétlenül telt el hat nap. A tisztek szaladtak ide-oda, hogy megtudjanak valamit, csak Temesvárra nem mertek táviratozni parancsért. Néhányan kimentek a vasuti állomáshoz, hátha ott megtudnának valamit? Itt vasárnap délután azt az értesítést nyerték, — hogy az állomásfőnökséghez érkezett irányítás értelmében a katonáknak még aznap (vasárnap) kell indulniok. Nosza volt erre futkosás, trombitaszó, alarm. A rezervisták beszaladtak a Nagyerdőről, bucsucsókat lehelték hölgyeik ajakára, kap-

ták a borjút és mentek. — Tizenöt vitézt azonban nem tudtak megkeríteni a kiküldött katonafogók. Ezek még jól eltöltötték itthon az éjszakájukat s gyászvitéznek módjára másnap mentek a törzs után. Ez a vasárnap este *nem* érkezett „sürgöny” története, a mely nyilván mutatja, hogy a hadtestparancsnokság is feledékeny néha. Ha ez háboru idején történt volna? Mikor ennek az ötödfélszáz katonának tűz között, messze a segélycsapatoktól kellene vesztelnie s bevárni a biztos elpusztulást.

*** A lóvasut áldozata.** A Kossuth-utcai lóvasut szerencsétlen áldozata iránt városszerte általános a részvétel. Mikor ilyen csapás vagy más ok szüli a bajt s nem személyes cselekedet okozza azt, mindig hatványozódik az együttérzés, a részvétel. Ezért irunk mi is a szegény, nyomorék Lakatos Józsefről, a ki két nap óta sápadtan, a sebláz ezer kinja közt fekszik künn a betegek otthonában, a közkórházban. Mióta kivitték oda a gyereket, *nem tért eszméltre. Az orvosok nem bíznak felgyógyulásában.*

*** Aki a szüleinek lopott.** Neumann Lajosnál szolgált Zagyva Róza cseléd, a Homokkert-utca 97. szám alatt, honnan eltávozva, magával vitte urnője ezüst evőeszközeit. A lopott tárgyakat elvitte szülei lakására, hol elrejtette s csak bizonyos idő eltelte után akart volna vele kedveskedni szüleinek. Neumanné a lopást másnap észrevette, jelentést tett a rendőrségnél, ahol a leányt Lorántffy-utcai lakásán elfogták. Az ezüst evőeszközt a leány szüleinek lakásán egy szekrény alján tényleg megtalálták, mire Zagyva Róza beismerte, hogy azt ő rejtette oda. A tolvaj leány ellen a büntető eljárás megindították.

*** Ajánlatok Kossuth arczképére.** Alig hogy hire ment a lapok útján annak a tervnek, hogy Debreczen város Kossuth Lajos arczképét közgyűlési terme számára megfesteti — már jönnek ajánlkozások a polgármesterhez az arczkép megfestésére. Tegnap két festő ajánlkozott. Az egyik Glósz Géza, az ismert arczképfestő, a ki Bánfalváról irt levelet Simonffy Imre polgármesterhez, a másik pedig Borszéki János, a ki Erdély egyik falujából kereste meg a tanácsot. Természetes, hogy választ egyelőre nem kapnak leveleikre, mert diszközgyűlés előtt a művészekkel való tárgyalás korai.

*** Köszönetnyilvánítás.** Mindazon jó barátok és ösmerősök, de különösen a városi tisztikar, kik férjem végtisztességtételen megjelenésükkel mély fájdalomukat enyhítették, fogadják külön-külön leghálásabb köszönetünket. Debreczen, 1902. aug. 28. Öz. Trázszy Lászlóné és Trázszy Alajos, mint apa.

*** Rácz Béla** bankirodája pénzkölcsönöket gyorsan kieszközöl a legolcsóbb kamatra, utólagos csekély díj mellett. Iroda Debreczen, Csapó-utca 12.

*** Köszönet a segedelemért.** Két köszönetírát érkezett tegnap a városi tanácshoz. Az egyiket az Erdei Kárpát Egyesület, a másikat pedig Beszterce-Naszód-megye alispánja küldte. Amaz a E. K. E. ez pedig Dés város nevében mond köszönetet a tanácsnak azért az anyagi támogatásért, a melyben mindketten részesültek. A köszönő leveleket irattárba helyezik.

*** Az állategészségügyi körzetek életbeléptetése.** Rég óta vajdó, a város gazdasági életére nézve igen fontos ügy közeledik a megoldáshoz. Az állategészségügyi körzetek felállítása és életbeléptetése ez. Ma végre hivatalosan nyilatkoztak erről a kérdéstről. A ma délelőtt tartott tanácsülésen terjesztette elő Király Gyula tanácsnok az állategészségügyi körzetek életbeléptetésére vonatkozó intézkedéseket. A miniszter a napokban küldte le a szabályrendeletet, ezzel kapcsolatban tette meg Király Gyula előterjesztéseit. A tanács elhatározta, hogy a körzeteket feltűnő térképeket 300 példányban elkészítteti, a szabályrendeletet 500 példányban kinyomatja, utasítja a mezőrendőr kapitányságot a 80 jelzőtábla elkészítésére, megásatja a dögtereket és megbizta Király tanácsnokot a miniszter által előírt többi aprólékosabb dolgok elintézésére és ezeknek megtörténte után részletes jelentést küld a miniszternek. Az előadó tanácsnok véleménye szerint ezek a munkálatok több hónapot vesznek igénybe, úgy hogy csak jövő évi január 1-én léptethetik életbe az állategészségügyi körzeteket.

*** Takarékos szülők figyelmébe.** Iskolai idényre férfi és fiu ingeket, zsebkendőket, nyakkendőket, empirekötött kötényeket, blousokat és felső szoknyákat olcsón beszerezhetjük Mezey Gyulánál, Piacz-u. 42. (Biedermann-ház.)

TÁVIRATOK.

Egy nagykövet lemondása.

Pétervár, augusztus 27. Staab londoni orosz nagykövet magas korára való tekintettel lemondott állásáról. — Helyébe gróf Benckendorff-ot, a kopenhágai orosz követet fogják kinevezni.

Az orosz hajóraj látogatása.

Konstantinápoly, augusztus 27. Tirtov altengernagynak, a fekete-tengeri orosz hajóraj parancsnokának elhalasztott látogatása akkor fog megtörténni, ha majd itt lesz Szinovjev orosz nagykövet, a ki a jövő héten tér vissza állomására. — Az a hír, hogy Oroszország engedelmet kért a földközi-tengeri orosz hajóraj néhány hajójának keresztül hajójására, nem felel meg a valóságnak. Oroszország nem hadihajók számára kért ilyen engedelmet.

Roosevelt beszéde.

Portland (Manie), aug. 26. Roosevelt elnök ma délután átutazóban érintette Portlandot. Az elnök beszédet mondott, amelyben határozottan állást foglalt a nemzeti testületek szabályozása, a Kubával való kölcsönösségi szerződések megkötése és egy nagy flotta szükségessége mellett, amelyben a béke fönntartásának legjobb biztosítékát látja.

Az olasz király utja.

Schaffhausen, aug. 27. Az olasz király tegnap este 10 órakor ideérkezett. A Rajna vizesése pompásan ki volt világítva, mikor a király vonata arra elhadt. A pályaudvaron a badeni vasuti hatóságok fogadták a vonatot, hogy Németországba kísérjék.

Egy tábornok halála.

Bécs, augusztus 27. Bihri Piret Jenő báró lovassági tábornok, a darabont-testőrség és a gyalogte-tőrszázad kapitánya ma reggel meghalt.

SPORT.

A football-match. Az első debreczeni football mekközés ideje rohamosan közeledik s a T. K. E. még mindig nem állította össze véglegesen csapatát. A trenig ugyan szorgalmasan folyik, de mit használna az, ha a játékosok most csatárok, másnap kapuvédők? A gépjavitó műhely csapata már régen szervezkedett s gyakorlatait egyöntetűen, állandó összeállítás mellett végzi. A match kimenetele elé nagy érdeklődéssel nézünk.

A D. T. K. E. választmányi ülése. A Debreczeni Torna- és Kerékpáros-Egylet kedden délután választmányi ülést tartott, melyen Lasz gallner Kálmán elnököl. Az ülésen végleges megállapodásra jutott a választmány mindazon intézkedésekre nézve, miknek fogantatását a verseny idejének közelsége kívánja. Rendfenntartási, reprezentacionális s a versenynéző közönség érdekeit szemmel tartó intézkedések ezek.

Nevezések a szeptemberi versenyekre. Sűrűn, napról-napra érkeznek fővárosi nevezések a szeptemberi versenyek minden számára. Az elnökség azonban — szerintünk elég helytelenül — még saját egyletének versenyzői előtt is titkolja a benevezettek neveit. Kárhozas dolog ez, mert a debreczeniek treningje nem tud simult a fővárosiak kondíciójához, mikor ezeknek minőségéről sejtelmük sincsen. A sajtó előtti titkolódzás folytán pedig a vidék egyletei sem nyerhetnek kedvet ahhoz, hogy a debreczeni versenyeken képviseltesék magukat.

Az országos verseny tiszteletdíjai. A szeptemberi országos versenyek tiszteletdíjai tizkoronás aranyak lesznek, miket arany-csillagok vesznek körül és fonnak össze. A százkoronás tiszteletdíj például több ilyen csillagos arany lesz. A tiszteletdíjaknak ily módon való készítése ma már nem szokásos, mert ily módon egyértékű lesz a honoráció a rendes érmeikkel.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Királysértő ruthén.

Törvényszéki főtárgyalás.

Debreczen, augusztus 27.

(Saját tudósítónktól.) A debreczeni kir. törvényszék szüneti tanácsa királysértési bűnygyben tartott tegnap főtárgyalást. Elnök dr. Oláh Miklós volt, a

a közvádat dr. Udvarhelyi Dezső képviselte.

Karaszlai János ugocsamegyei, nagy tarnai ruthén paraszt ült a vádlottak padján. Igazi típusa a degenerált orosz fajnak, kit a sok nyomoruság megtört, de dacossá s elszánttá is tett. Beszéde gyors, indulatos volt, maga a kitűnő tolmács, Darvay Sándor földbir-tokos is alig értette szavát.

Karaszlai tavaly, december 12-én Nagy-Tarna egyik korcsmájában mulatott, ha ugyan mulatságnak lehet nevezni az égető szesz élvezetét. Mert a ruthén — nem is csuda — spirituszt iszik csak, vagy semmit. Ez elbódítja őt s messzeröpíti nehéz gondját.

Közben letelepedett Karaszlai mellé egy öreg ruthén, Szaksza László. Beszédbe elegyedtek. Az öreg sokat kérdezősködött, Karaszlainak nagy nehezen mozgott a nyelve. Hogy hát sokat ne kelljen beszélnie, röviden, de gorombán válaszolgatott. Egyszer azt mondta neki:

— Hogy az anyád, így-ugy!...

Az öregnek visszadörgött a szava:

— Na öcsém, hatvan tavalyt értem, de ilyet még senki sem mondott nekem.

A fiuból kitört a pálinka szava:

— Hát én meg odamondom azt akár a püspökünknek is. *De még a királynak is ám!*

A korcsmában levő ruthének összeborzadtak. Babonás, félenk nép az orosz-nak minden árnyalata. Összesugtak ott az ivóban, hogy ugys meg tud mindent a pandur; ha titkolóznak, bajuk lesz mindnyájuknak. Egyikük elment hát a csendörökhöz és keresztvetve, remegve elmondta az esetet.

Karaszlai azzal védekezett tegnap, hogy nagyon sokat ivott, mikor azokat a szavakat kiejtette. Az ügyész nem látta beigazoltnak ezt a körülményt s szigorú meghűntetését kérte a vádlott-nak. A törvényszék mégis tekintettel volt a vádlott ittasságára egyfelől, másrészt juris ignorantiájára s csak 100 korona pénzbüntetésre ítélte Karaszlait, Az elítelt vagyontalan s öt napi börtönt ül a pénzbüntetés helyett.

A tárgyaláson igen sok ruthén tanu volt. Érdekes felemlíteni, hogy ezeknek tanuskodási költségei mintegy 250 koronára rúgnak, melyet a törvényszék részükre ki is utaltatott.

§ Az ügyésség köréből. Dr. Udvarhelyi Dezső alügyész, hazaérkezett nyári szabadságáról. A közvádat most a kir. ügyész és ő képviselik a szüneti tanács ülésén.

HIREK.

Ejjeli posta.

× **Emberhalál egy pipa miatt.** (Éjjeli express tudósítás.) Véres gyilkosság történt — mint nekünk írják — vasárnap délután Hetény község nagykorcsmájában. Vasárnap délután lévén, a lakosság férfi-

része a korcsmában szórakozott. Ott volt köztük Pihál Ferencz odaváló lakos is, aki szép tajtékipipából eregette a bodor füstöket. Estefelé vásárosok érkeztek a korcs-mába, akik szintén leültek a többi mulatók közé. A vásárosok közül egyszerre csak felkelt Marcsán József marhakereskedő s odament Pihálhoz, akit így szólított meg: „Te vagy az Vankó Ferkó? Pihál határozott hangon felelte, hogy ő nem Vankó, hanem Pihál Ferencz. Erre azonban Marcsán már kikapta kezéből a pipát és kijelentette, hogy a pipa az övé és három évvel ezelőtt rabolta el tőle Pihál, a ki egy vásár alkalmával Vankónak adta ki magát és Marcsánt is, meg egy másik társát is éjnek idején kirabolta s azután megszökött. A felfedezésre Pihál távozni akart, de Marcsán nyakon fogta és egyik társát a csendörökért küldte. Pihál erre már megijedt s minden áron ki akarta szabadítani magát Marcsán kezéből, mivel pedig másként nem ment a dolog, bicskát rántott elő s azt markolatig döfte Marcsán oldalába, a ki a szurás következtében meghalt. Pihál elmenekült a korcsmából, de a csendörök még az utcán elfogták s a nyomozás kiderítette, hogy hamis név alatt több rendbeli rablást követett el, igazi neve Balázs Ferencz. A gyilkost letartóztatták.

× **Rémes jelenet egy állatseregletben.** (Éjjeli express tudósítás.) Marseilleből írják, hogy ott tegnapelőtt irtózatos jelenet játszódott le az Emmanuel állatseregletben, a ki Franciaország leghiresebb állatszeli-dítője. Emmanuel az oroszlan-keretrecben, a hol két pompás himoroszlán volt, javában mutogatta művészetét, midőn az egyik oroszlan háta mögé került és ráugrott az állatszeli-dítőre és marcangolni kezdte. A nagy számu közönségben iszonyu pánik támadt, a nők elájultak és mindenki a kijárat felé tartott. — Emmanuelt, a ki folyton azt kiáltotta: „veszve vagyok“, végre két bátor alkalmazott szabadította ki az oroszlan körmei alól. Az állatszeli-dítő annyira össze van marcangolva, hogy az orvosok lemondtak életéről. Emmanuel felesége szintén tanuja volt a borzasztó jelenetnek és ajultan vitték el a helyszínről.

× **Megzavart idyll.** (Éjjeli express tudósítás.) Feltűnést keltő letartóztatás történt vasárnap délután Csorba közelében, hol — mint nekünk írják — a csendőrség felsőbb utasításra egy szökevény szerelmes párt tartóztatott le. Laszkovszky Antal szentmártoni gazdag kereskedő fiatal felesége ezelőtt hat héttel megszökött Mohorovszky Lajossal, a ki Laszkovszkynál mint segéd volt alkalmazásban. A férj a szökés idején üzleti ügyekben távol volt s ezt az alkalmat arra használták fel a szerelmesek, hogy s férj Wertheim-szekrényét kjiürítsék és az így szerzett 6000 koronával megugorjanak. A szökevények a csorbai tóra utaztak, hogy azonban a kutató férjet megte-vesszék, a völgyben levő kis Csorba községben a Breitner-féle villát bérelték ki, hol egészen zavartalanul éltek. Az utóbbi időben már annyira biztonságban érezték magukat, hogy ismeretséget is kötöttek, látogatásokat is fogadtak. A szökevények itt mint férj és feleség szerepeltek. Mohorovszky — Rutkay Ödön föld-birtokosnak adta ki magát. A meglopott férj azonban valahogy megtudta a szerelmesek tartózkodási helyét és a bíróság közbenjárásával két csendőr kíséretében váratlanul megjelent vasárnap délután a

szökevényeknél, hol nagyobb társaság mulatott. A férj és csendőrség megjelenésére az asszony elájult, Mohorovszky pedig szökéssel akart menekülni, de a csendőrök útját állották. A fölfedezésre a vendégek rögtön távoztak, a szerelmes párt pedig a csendőrség bekísérte a járásbíróshoz, honnan a megkereső hatóságához fogják őket szállítani.

CSARNOK.

A tűzpróba.

— Regény. —

(Folytatás.)

— Charlton Reginaldnak — viszonzá férje — ki, mondhatom kitünő, orvos.

— Ah! azon valóban szerfelett örülök, — szolt Evelynné — mert őszinte szólva, Róbert, én nem hiszen, hogy te az utóbbi napokban tökéletesen jól érzed magadat, s ha orvos lakik házuknál, legalább jó tanácsokkal láthat el.

Edith fürkészve vizsgálta Mária arcát, midőn e megjegyzést tette, hogy meggyőződhessek, vajon e nő saját szívének érzületét tolmácsolja-e ajkaival. Be kellett magának vallania, hogy mostohája — arcának kifejezése után ítélve, őszintén beszélt. Azonban ha észrevette volna ama gyors pillantást, melyet e nő fivérére lövelt, kétségkívül más véleményre tért volna.

Midőn a reggelit végezték, Evelyn ur olvasó szobájába vonult vissza, hol ő a reggeli órákat rendszeren tölteni szokta, míg Edith és Klára szobájukba siettek, hogy a városba kimenetelhez képest öltözködjének. Lionel bátyjával ment a könyvtárba, hogy itt várja be unokanővéreit, míg a sétára előkészülnek. Ekkép Mária és fivére egyedül maradtak vissza.

— Nos fivérem, mi ujság? kérde Evelynné, midőn a szolgál a reggeli maradványait kihordta.

A legjobb Nelly; Charlton Reginald orvos nem fog körünkben lábatlanodni.

— E szerint találtál valami módot, hogy házuktól őt eltávolítsd.

— Ugy van. — válaszolt fivére, — még pedig a legjobb eszközt. Tőle legalább nem tarthatunk többé soha.

— Azt érted ezalatt, hogy meghalt?

— Éppen azt értem. E pillanatban hat lábnyi mélyen fekszik a föld alatt, oly helyen, hol jót állok fölé, senki sem fogja keresni.

— Ez mindenesetre hatályos mód, valakit eltávolítani; azonban drága Gáspárom, nem teszed-e ki magadat nagy veszélynek azáltal, hogy elleneidet ily rövid uton küldöd el közelebből?

— Oh nem, Nelly, sőt ellenkezőleg; a törvénynek csak félénk áthágóit fedezik föl. Ugyan az a szabály, mely minden üzletnél áll, alkalmazható a büntetteknel is, nevezetesen: merész bátorsággal eredményre jutunk s nincs is igazabb közmondás, melyet az ily embereknek, mint én, folyton szem előtt kell tartaniok: „a halottak mit sem árulnak el!”

— Igaz Gáspár, de van még egy másik példabeszéd is, mely ép oly igaz, jelesen: „Nincs e földön oly finom szökevény, melyre egykor ne süssön a napfény!”

— Ejh e példabeszéd nem mond igazat. Egy szó igaz sincs abban, mert tiz gyilkossági eset közül csak egyet derítenek ki, míg kilencz soha sem jó napvilágra. Ily bölcs tanok higvelejük számára nagyon jók, de Leyton Gáspár csak kaczag az e félek fölött.

Folyt. köv.

Megérkeztem!

Egy kiló pléh edény 70 kr.

A tisztelt háziasszonyokhoz!
Tisztelettel bátorodom tudomására hozni, hogy

Debreczenben,
Simonffy-u. 7. sz. uj piaczon
vas-, zománcozott bádóg-edény
és konyhaeszköz-raktárt

rendeztem be.

Mint hogy az árut a

lehető legolcsóbb áron
adom el, szives pártfogását kérem.

Tisztelettel:

Hrnecek József.

A nyári idényre

a legmegbízhatóbb elsőrangú gyárakból
szabadalmazott

JÉGSZEKRÉNYEKET,
önműködő Fagylaltgépeket.

Legjobb minőségű

Szódavíz-készülékeket.

Tükrözött

Kerti golyókat,
sodrony borítókat

és szabadalmazott

legujabb befűző üvegekte

a legnagyobb választékban és legjutányosabb
árak mellett ajánl:

KASZANYITZKY ENDRE

üveg, porcellán, lámpa, háztartási és disz-
árak nagykereskedése.

DEBRECZEN, Piacz-u. 57.

Ártézi és szivattyús kutak furására

községek, gyárak, gazdaságok és magánosok
részére, valamint saját készítményű szivattyúk
elállítására és javítására jutányos feltételek
mellett ajánlkozik

Guró Lőrincz

kutfuró-mester és vállalkozó, ki 16
év lefolyása alatt

220-nál több sikerült furt
kutát létesített.

Megrendelések czímemre Debreczen
Varga-uteza 20-ik szám intézendők.

Gépolaj, hengerolaj,
Tovoot gépkenő, ko-
csi kenőcs és szer-
szám kenő zsír
bámulatos olcsó árban kapható:
NEUMANN és WEISZ
festék-, lakk-, kenceze nagy
kereskedésében.
Debreczen, Hatvan-u. 5. sz.
(Bignió ház.)

Jánossy József és Társánál

Leszállított határozott áron
beszerezhetők:

Batistok, Zeffirek, áttörött mosó
kelmék, Cosmanosi szintartó
Indisch foulard szavana, Dou-
sches satinnok.

Több ezer méter maradékok

féláron.

Fűtér, a fűtőzsde mellett.

VÖRÖSKERESZT
MALÁTA KÁVÉ
A PÓTKÁVÉK
KIRÁLYA
HONI-IPAR
GYÁRTELEP:
BUDAPEST
I. KRISZTINA KÖRÚT.
107. sz.

Vezérképviselők: Kovács és Hirsch, Budapest, VII. Dohány-u. 88.

Debreczenben:
KONTSEK GÉZA czégnél,

Kossuth-utca.

Apró hirdetések.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 4 kr., 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta-bélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Fialal hölgy discret barátságát óhajtja hivatalnok levelet „Hivatalnok” czimen helyi főpostára postrestante kér.

Vaságyat jó karban lévő használatra veszek Pollacsek Széchenyi-u. 25.

„Czigány Panna” levele van.

Blattner Gyula üveg és preczellán kereskedésében hibás tükrök ujjáöntése, foszchorozása felvállaltatik. — Ugyanott egy tanuló felvétetik.

Kerékpár jó karban levő, 35 forint készpénzfizetés ellenében azonnal eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Gazdasszonynak vidékre ajánlkozom. Czim a kiadóhivatalban.

Hadházon a nagy gőzmalom mellett, bősörményi országot mentén négy utcára nyíló ház fűszer- és italmérsi joggal hentes boltnak is alkalmas, olcsón, kedvező fizetési feltételek mellett eladó, esetleg kiadó. Értekezhetni ugyanott Weinstein Jakab tulajdonossal.

Két úri tanuló teljes ellátásra elfogadtatik Darabos-utca 40. sz. alatt, kiknek egy zongora használatra átengedtetik.

I-a Portland és Román cement legolcsóbban beszerezhető **Fazekas Kálmán festék, zsiradék és petroleum** kereskedőnél Hatvan-utca 4. Tessék meggyőződni!

Steiner Jakab városi állatorvos lakik, Csapó-utca 13-ik sz. a. a mezőrendőr-kapitányság mellett.

Vas esztergályozást a legolcsóbban vállal Preizler Mór lakatos a törvényszék mellett.

Tanuló felvétetik Máyer János rőfös és rövid-áru üzletében (Dégeufeld-tér).

Hatvan-utca 50. számú ház eladó; 1 1/4 nyilas ondódi földje külön is eladó.

Két szabó segéd nagy munkára alkalmazást nyer Brezniczky Mihály szabónál, Hajdu-Böszörmény.

A téglaskert II-ik járásán, a kapuhoz közel 913 öl fekete szántóföld, tengeri terméssel együtt eladó. Értekezhetni lehet a Debreczeni Első Takarékpénztár titkárnál,

Tanuló felvétetik Flaschner György kárpitos és diszitó üzletében, Piacz-u. 55.

Tanuló felvétetik Gasparik Antal óráshoz Piacz-utca.

Öt szobás utcái lakás mellék helyiségekkel együtt, 350 forintért kiadó, Czima kiadóhivatalban.

Közjegyzői helyettes helybeli irodába kerestetik. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

Ellátásra fiu vagy leány özvegy urinél felvétetik. Varga-u. 32.

Ügyes varróleányok jó fizetéssel felvétetnek, ugyszinte tanuló leány is. Czim a kiadóhivatalban.

Tanulónak egy két gymnasiumot végzett fiu, Bán Kálmán fűszerüzletében felvétetik. Egyháztér 15. sz.

Tanulónak egy jó családból való fiu Kerékgyártó József gépműhelyébe, Csapó-utca 31 felvétetik.

Kereskedelmit végzett pénztárnoknő alkalmazást nyer Rózsa Lajos női divatüzletében.

Jó családból való leánykák tanulól felvétetnek: Rózsa Lajos női kalap osztályában.

Művelt nő német, francia nyelvet, zongorát óhajt tanítani 40—50 kr. óradijért. A nyelvek tanítására tanfolyamot fog nyitni csekély díjazásért. Butorozott szobát, ellátást keres órák ellenében. Megkereséseket „Nyelvtanítás” czimen kérek a kiadóhivatalba.

Eladó ingatlanok.

1.) Debreczenben, a Tóczós kertben II. járás 60. szám alatt fekvő és Konrád Gyula tulajdonához tartozó 1 hold 1192 □ öl szőlőskert függő termésével együtt, akár egy tagban, akár részletekben — nevezetesen

a) 20 sor szőlő 1200 forint

b) 20 sor szőlő 1200 forint.

c) 30 sor szőlő 2200 forint (a füves út mellett)

d) az épületekkel ellátott önálló terület pajtákkal és mellékhelyiséggel együtt 1200 forintért, megjegyeztetik, hogy ezen kertben jelenleg is, még vagy 20 mm. befözni való ringlőszilva, mm. 12 forint és még vagy 30 mm. veres szilva, (mm. 6 forint) van eladó. Értekezhetni a helyszínen a tulajdonosnál a fent irt kertben.

2.) Debreczenben a Pallagon egy kis épülettel ellátott tanyaföld, (16 hold és 1031 □ öl) 8000 forintért, (16000 korona.)

3.) Ugyancsak Debreczenben az Ondódon a Széchenyi-utca 50. sz. a. fekvő házhoz tartozó (9 hold 1200 □ öl) szántóföld 4500 forintért (9000 korona.)

4.) Ugyancsak Debreczenben, az Ondódon az Arany János-utca 59. sz. a. fekvő házhoz tartozó (5 hold 850 □ öl) szántóföld 2800 forintért (5600 korona.)

5.) Nyiregyházán, Vizi-utca 21. sz. a. egy fazsindelyes csinos kis ház 4500 forintért (9000 korona) eladó és pedig részletfizetésre is a betáblázott terhek átvétele mellett.

Értekezhetni a tulajdonos Konrád Gyulával, Debreczenben, akár a fent említett Tóczós kertben, II. járás 60. szám alatt, akár Arany János-utca 59. sz. a.

Szeptember hó 16-ára kivilágításokat

ugy egyesületeknél, mint magán-házaknál elvállalok. Erre az alkalomra

Kossuth Transparent

képeket a legjobb kivitelbe készítek, megbízások Rákóczi-utca 55. sz. alá küldendők.

Leidenfroszt Á.

Debreczen, 1902. Nyomatott a város könyvnyomdájában.

Árverési hirdetmény.

A „Takarék és hitelintézet” r. t. zálogházában 1902. év márczius havában elzálogosított, illetve 1902. június hó végéig lejárt 4275—6192 sz. arany, 2528—3890 sz. egyéb ingó és a három hónál rövidebb idő alatt lejárt 8472, 9400, 9494, 10394, 10395, 10447, 10448 sz. zálogtárgyak közül azok, a melyek ki nem váltattak, vagy meg nem hosszabbítottak, **1902. szeptember hó 11-én délután 2 órakor a zálogház helyiségében elárvereztetnek.**

Az Igazgatóság.

Csemegeszlő

piros és fehér Chasselas, Császárkörte, Erdélyi vajonc és pergament körte árusítás nagyban és kicsinyben. —

Csemegeszlő szétküldés bel- és külföldre postán és vasúton megbízás szerint pontosan teljesítettnek, számos megrendelést kér:

Váray József,

kereskedése, Debreczen, városi ujbérlház.

Szobafestő és fénymázoló műhely áthelyezés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Gólya-utca 15. sz. alatt fennálló

szobafestő és fénymázoló

műhelyemet tetemesen megnagyobbítottam s azt

Gólya-utca 17. szám. alatt

saját házamba helyeztem át.

Amidőn ezt a t. közönség szives tudomására hozni szerencsém van, megköszönöm az eddigi szives pártfogást, amelyben részvételi a jövőben is méltóztassék tisztelettel:

Dihen János,

szobafestő és fénymázoló.

Debreczen, Gólya-utca 17. sz. (saját ház.)

Minden külföldinél jobbak
és olcsóbbak!

A „Debreczeni Vasöntőde
és Géplakatosság”

aranyéremmel kitüntetett ék szerkezetű,
erőátadó

Borsajtói és Szöllőzúói.

Eladás egyedül a gyártelepen: Péterfia
végén, a hadházi utcában.